

VLIZINE

jrg. 15, nr. 3 (maart 2014)

Hét e-zine met praktische informatie over onderzoek en beleid door en voor Vlaamse mariene wetenschappers.

Deze gratis on line uitgave van het Vlaams Instituut voor de Zee vzw verschijnt maandelijks en wordt verspreid onder alle geïnteresseerden.

V.U.: Jan Mees

Redactie: Jan Seys, Nancy Fockedeey

Reacties naar: jan.seys@vliz.be

Volg VLIZ nu ook op Twitter: [@jmeesvliz](https://twitter.com/jmeesvliz)

Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) wil via dit e-zine maandelijks informeren over de eigen activiteiten en die van onderzoeks- en beleidsgroepen in Vlaanderen actief in de mariene en kustgebonden wetenschappen. Alle nuttige informatie van uw kant (zoals vacatures, nieuwe projecten, vraag voor samenwerking, interessante symposia, etc.) wordt graag ingewacht om in het eerstvolgende VLIZINE te worden opgenomen. Dit bericht bereikt u via de VLIZINE rondzendlijst. Om uw abonnement op deze nieuwsbrief te beheren, ga naar [deze link](#). Archieven van dit e-zine zijn raadpleegbaar via deze [link](#).

NIEUW! Vanaf heden kun je de berichten uit de VLIZINE ook dagelijks of wekelijks ontvangen. Ga naar [deze link](#)

1. Kalender

- 1.1. Conferentie voor Europese mariene educatoren in Göteborg
- 1.2. UNESCO & De Groote Oorlog
- 1.3. Eerste Mares Conferentie Marine Ecosystems Health & Conservation

2. Publicaties

- 2.1. Het reilen en zeilen van een 700 jaar oud schip
- 2.2. Marine Regions lanceert nieuwe update shapefile wereldwijde exclusieve economische zones (EEZ)
- 2.3. Krijg inzicht in de recentste onderzoeksresultaten over de impact van visserij op bodemecosystemen
- 2.4. Terugblik op de VLIZ Jongerencontactdag Mariene Wetenschappen 2014
- 2.5. Vademecum 'Mariene wetgeving voor het Belgisch deel van de Noordzee' voorgesteld

3. Vacatures, beurzen en fondsen

- 3.1. Verschillende ILVO-doctoraatsbeurzen voor visserijgerelateerd onderzoek
- 3.2. VUB zoekt Assistent professor in Analytische Chemie
- 3.3. Zomercursus mariene genomics voor PhD's en post-docs

4. Nieuwe projecten zee- en kustonderzoek

- 4.1. ERA-MarineBiotech officieel van start
- 4.2. Video over doel en belang van het JPI Oceans-initiatief

5. Varia

- 5.1. Scholen uitgenodigd om zeefilmpjes te maken naar aanleiding van Wereldoceanendag

1.1. Conferentie voor Europese mariene educatoren in Göteborg

De tweede European Marine Science Educators Association's Conference (EMSEA14) gaat door van 1 tot 3 oktober 2014 op de Göteborgs universitet (Göteborg, Zweden). Het is dé gelegenheid voor educatoren uit het formele en informele mariene onderwijscircuit om hun passie te delen en deel te nemen aan de boeiende discussie hoe de "Ocean Literacy" van Europeanen te verbeteren, maar ook om nieuwe ideeën en praktijkervaring op te doen, en te netwerken! Wie zijn praktijken en/of onderzoek wil voorstellen aan het aanwezige publiek, kan nog tot 1 mei 2014 een abstract indienen.

De EMSEA14 wordt georganiseerd door de Göteborgs universitet en de Sjöfartsmuseet Akvariet in Göteborg, in nauwe samenwerking met de Marine Biological Association (MBA) en het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ).

Op de website vind je meer informatie over hoe deel te nemen en te registreren.

Link: <http://www.ipkl.gu.se/english/Cooperation/conferences/EMSEA14>

[top]

1.2. UNESCO & De Groote Oorlog

UNESCO organiseert een wetenschappelijke conferentie (26-27 juni 2014), een herdenkingsevenement en een Dive for Peace Day (28 juni) als ook een groot educatief project in het kader van 100 jaar Groote Oorlog. Dit om het onderwater cultureel erfgoed van WOI beter te beschermen en de slachtoffers op zee te gedenken. Nog tot 30 maart worden abstracts ingewacht voor presentaties op de conferentie in Brugge.

Vanaf 2014 komt het WOI onderwatererfgoed, progressief in de loop van de volgende 4 jaar, onder de bescherming van de UNESCO 2001 Conventie voor de bescherming van het Onderwatererfgoed. UNESCO wil het brede publiek attent maken op de betekenis van dit weinig bekende WOI (onderwater)erfgoed, gezien het belang van het conflict en de wereldwijde politieke implicaties. Daartoe organiseert UNESCO - gefinancierd door de Vlaamse Overheid en in samenwerking met de Vereniging voor de Verenigde Naties, het UNESCO platform, de provincie West-Vlaanderen, het Vlaamse Instituut voor de Zee (VLIZ) en het agentschap Onroerend Erfgoed - een wetenschappelijke conferentie, een educatief project en een herdenkingsdag. Wereldwijd wordt op zaterdag 28 juni ook een Dive for Peace Day georganiseerd en zal om 19 uur 's avond op vele plaatsen ter wereld een herdenkingssignaal te horen zijn. Neem zeker ook een kijkje op de website van UNESCO Underwater Cultural Heritage voor meer informatie over deelname aan de conferentie en het publieke event. Je vindt er tevens heel wat toegankelijke informatie voor jong en oud over het onderwatererfgoed en de bescherming ervan.

Link: <http://www.unesco.org/new/en/culture/themes/underwater-cultural-heritage/world-war-i/meeting-in-bruges-2014>

[top]

1.3. Eerste Mares Conferentie Marine Ecosystems Health & Conservation

Het mariene milieu wordt steeds meer geconfronteerd met antropogene bedreigingen. Denk dan o.a. aan verzuring, onderwatergeluid, zuurstofdepletie, niet-inheemse soorten, habitatverlies, enz. De gezondheid en de instandhouding van kusten, zeeën en oceanen worden dan ook als absolute topprioriteiten gezien. De eerste Mares-conferentie - van 17 tot 21 november 2014 in Olhão in Portugal - wil zich dan ook richten op het verder begrijpen van deze gevaren en op constructieve richtlijnen voor de beheersstrategieën. De Mares-conference is een initiatief binnen het MARES Joint Doctoral Programme, maar staat open voor elke mariene wetenschapper. Deelnemers worden gestimuleerd om hun abstract in te dienen voor 1 juni 2014.

De conferentie wil dynamisch en innovatief zijn en participatie van de deelnemers stimuleren in een mix van oral presentations, rondetafeldiscussies, wetenschapscafés en sessies voor zowel posters als digitale objecten. Deelnemers worden gestimuleerd om hun abstract in te dienen voor 1 juni 2014. Mensen die bereid zijn een promotieposter aan te maken voor het evenement, maken zelfs kans om een gratis registratie te winnen. Pre-registreren kan nu al via:

Link: www.maresconference.eu

[top]

2.1. Het reilen en zeilen van een 700 jaar oud schip

Eind februari werd in het MAS het "Logboek van De Kogge – Middeleeuws schip gestrand in 't zand" en het wetenschappelijk schaalmodel van het wrak van dit goederenschip voorgesteld. Tinne Jacobs van het agentschap Onroerend Erfgoed bundelde drie jaar feiten en weetjes over het onderzoek, ingeleid door diepere inzichten over de middeleeuwen, internationale handel en scheepvaart. Een meanderende woordenstroom uit de mond van het 700 jaar oude schip!

Tinne Jacobs (2014). Logboek van De Kogge – Middeleeuws schip gestrand in 't zand. Davidsfonds Uitgeverij. ISBN 978 90 5908 530 5

Het boek is verkrijgbaar via de betere boekhandel of kan besteld worden via Davidsfonds Uitgeverij (<http://www.davidsfonds.be/publisher/edition/detail.phtml?id=3327>). Kostprijs is 14,95 euro.

Link: <http://www.onroenderfgoed.be/nl/actueel/nieuws/presentatie-logboek-kogge>

[top]

2.2. Marine Regions lanceert nieuwe update shapefile wereldwijde exclusieve economische zones (EEZ)

Op de website Marine Regions (www.marineregions.org) kun je naast een globaal marien plaatsnamenregister ook de

geografische grenzen van zeegebieden terugvinden. Zo blijkt de shapefile met de begrenzing van de Exclusief Economische Zones (EEZ's) door zeer veel diverse gebruikers geconsulteerd te worden. VLIZ ontvangt dan ook heel wat feedback hierover. In de laatste versie (v.8) werden 17 grenzen aangepast, inclusief de recent overeengekomen mariene grens tussen Chili en Peru.

De nieuwste versie van de shapefile, alsook een uitleg over alle wijzigingen, kan worden gedownload via de downloadpagina van de Marine Regions website.

Link: <http://www.marineregions.org/downloads.php#eez>

[top]

2.3. Krijg inzicht in de recentste onderzoeksresultaten over de impact van visserij op bodemecosystemen

Wil je weten wat de fysische effecten op de zeebodem zijn veroorzaakt door boomkorvisserij in vergelijking met pulskorvisserij? Of heb je je ook al eens afgevraagd hoe diep een boomkor de zeebodem doorploegt? Deze en vele andere bodemvisserij gerelateerde vragen worden onderzocht in het Europese BENTHIS project. De onderzoeksresultaten kan je in primeur lezen in hun e-newsletter.

In de eerste editie van de BENTHIS-nieuwsbrief zitten drie Belgische bijdrages. Eén over een internationale campagne t.h.v. de Maasvlakte waarbij een vergelijking gemaakt wordt tussen de impact van de boomkor en deze van een pulskor (ILVO, IMARES, Cefas & Marlab). Een artikel over de penetratiediepte van een pulskor versus het wekkertuig van een boomkor (ILVO). En een bijdrage over het foerageergedrag van zeevogels in de Golf van Biskaje (INBO, ILVO en ifremer). Geïnteresseerden kunnen zich abonneren op de digitale nieuwsbrief.

Ter info, de eenheid visserij van het ILVO is een partner binnen dit consortium dat bestaat uit 33 partners uit 12 Europese landen.

Link: <http://www.benthis.eu/en/benthis/show/BENTHIS-Newsletter-March-2014.htm>

[top]

2.4. Terugblik op de VLIZ Jongerencontactdag Mariene Wetenschappen 2014

De veertiende editie van de VLIZ Jongerencontactdag zit er alweer op! De 333 marien professionals en studenten, aanwezig in de Katholieke Hogeschool VIVES te Brugge op vrijdag 7 maart, maakten van deze dag een groot succes. Senior wetenschapper Jan Bourgois sprak over de fysiologie van het verdrinken op zee. Er waren een 100-tal poster- en pitch presentaties over de meest diverse onderwerpen, een introductie tot het Compendium voor Kust en Zee, een mariene jobbeurs en presentaties door de laureaten van de VLIZ wetenschapsprijzen 2013. En vooral veel gelegenheid om te netwerken met bekende en nieuwe collega's! Op de website van het evenement vind je een overzicht van alle winnaars, abstracts, posters, foto's, persbericht ...

Senior wetenschapper Jan Bourgois lichtte toe hoe hij zijn onderzoek in de sportfysiologie een mariene "touch" gaf door de [schokkende realiteit van het verdrinken in zee](#) te bestuderen. Ann-Katrien Lescrauwaet gaf inkijk in het [Compendium voor Kust en Zee](#) en het nieuwste communicatieproduct [Vademecum](#), en richtte zich specifiek op de bruikbaarheid ervan voor het aanwezige publiek van studenten, (post)docs en andere mariene wetenschappers. Zes bedrijven namen deel aan de eerste editie van de [mariene jobbeurs](#) en kregen heel wat potentieel nieuwe medewerkers over de vloer.

Jonge wetenschappers kregen dan weer de kans om hun resultaten voor te stellen en toonden daarmee de multidisciplinariteit aan van het zeeonderzoek in Vlaanderen/België. Het werd een spannende wedstrijd toen het aanwezige publiek mocht stemmen voor de beste spreker en poster van de dag. Daarnaast kregen de winnaars van de VLIZ Aanmoedigingsprijzen en de VLIZ North Sea Award even het podium om hun winnende werk voor te stellen aan het publiek.

Link: <http://www.vliz.be/jcd/nl/jcd-2014>

[top]

2.5. Vademecum 'Mariene wetgeving voor het Belgisch deel van de Noordzee' voorgesteld

Op vrijdag 7 maart werd op de VLIZ Jongerencontactdag Mariene Wetenschappen 2014 het vademecum 'Mariene beleidsinstrumenten en wetgeving voor het Belgisch deel van de Noordzee' officieel voorgesteld. Het vademecum is een afgeleid product van hoofdstuk 3 van het Compendium voor Kust en Zee (Raakvlak marien onderzoek en beleid). Als u snel een beeld wil krijgen van wat een bepaalde wet inhoudt en wanneer die precies geldt, dan ben je hier aan het juiste adres.

Het biedt een niet-exhaustief overzicht van de meest pertinente beleids- en wetgevende instrumenten in de mariene en maritieme sfeer die geheel of gedeeltelijk van toepassing zijn op het Belgisch deel van de Noordzee, de kustzone of het Schelde-estuarium, en dit over de verschillende beleidsniveaus heen (i.e. internationaal, Europees, federaal en Vlaams). In een samenvatting wordt getracht voor elk regelgevend instrument de geest van het beleidsinstrument weer te geven.

Andere gegevens, zoals relevante data, het geografisch bereik, het juridisch bereik op het Belgisch deel van de Noordzee en de internationale en/of nationale aanspreekpunten worden eveneens vermeld. Het vademecum, evenals het gehele achtergronddocument en andere communicatieproducten van het Compendium voor Kust en Zee, kunnen als pdf worden gedownload via:
Link: <http://www.compendiumkustenzee.be/nl/downloads>

[\[top\]](#)

3.1. Verschillende ILVO-doctoraatsbeurzen voor visserijgerelateerd onderzoek

Zo zoekt men voor de eenheid "Landbouw en Maatschappij" een kandidaat voor de studie van "agentgebaseerde modellen in duurzame ketenrelaties in visserij en agrovoeding" (tot 10 april) en voor de eenheid "Visserij" in Oostende mensen die zich willen richten op "genetisch-immunologisch onderzoek met de grijze garnaal" en "de valorisatie van nevenstromen in de visserij" (30 april).

Meer informatie over deze beurzen is te vinden op de ILVO-website:

Link: <http://www.ilvo.vlaanderen.be/NL/Werken-bij-ILVO#.UzQsmE1OUPE>

[\[top\]](#)

3.2. VUB zoekt Assistent professor in Analytische Chemie

De onderzoeksgroep Analytische en Milieuchemie (ANCH) van de Vrije Universiteit Brussel werft vanaf de herfst van 2014 een nieuwe assistent professor aan in de analytische chemie. De onderzoeksgroep - momenteel samengesteld uit 3 voltijdse professoren en meer dan 35 onderzoekers - richt zich vooral op het gebruik van chemische en biochemische tracers om globale veranderingen aan te tonen, alsook om de microverontreiniging door metalen en organische stoffen in aquatische systemen te detecteren. Van de succesvolle kandidaat wordt verwacht dat hij/zij een eigen onderzoeksprogramma ontwikkelt. Solliciteren kan tot 30 april 2014.

Link: <http://vub.talentfinder.be/en/vacature/10858/we-2014-002--senior-academic-staff--100--analytical-chemistry/>

[\[top\]](#)

3.3. Zomercursus mariene genomics voor PhD's en post-docs

Al voor de 10de keer wordt in het Station Biologique de Roscoff in Bretagne (Frankrijk) van 25 mei tot 7 juni een cursus voor Ph.D.-studenten en post-docs georganiseerd, bedoeld om hun kennis over de ecologische en evolutionaire aspecten van de genomica bij te schaven. Je kan inschrijven tot 8 april 2014.

Link: <http://meeg2014.sciencesconf.org/>

[\[top\]](#)

4.1. ERA-MarineBiotech officieel van start

Het ERA-NET Mariene Biotechnologie is officieel gestart in december 2013 en dit voor de duur van vier jaar. Dit door het Europese FP7-programma gefinancierde consortium omvat 19 nationale onderzoek-financierende organisaties (of hun vertegenwoordigers) uit 14 landen. Zij willen zoeken naar complementariteit tussen nationale activiteiten en middelen samenbrengen om zo gemeenschappelijke financiering van transnationale projecten op het gebied van mariene biotechnologie mogelijk te maken.

Tijdens de openingsvergadering van dit ERA-net (30-31 januari 2014 in Lillehammer, Noorwegen) benadrukten de partners en DG MARE het potentieel van mariene biotechnologie om bij te dragen tot de verwezenlijking van de "blauwe groei". Zij wezen ook op de mogelijkheden voor meer transnationale samenwerking, betere coördinatie en minder versnippering en overlapping van de onderzoek-, technologische ontwikkelings- en innovatieprogramma's in Europa. Een belangrijk doel van het ERA-MarineBiotech project is net om deze problemen aan te pakken.

De vertegenwoordiger van DG MARE gaf een update over het belang van mariene biotechnologie in het kader van de "Blauwe groei" en besprak de voorlopige resultaten van de door DG-MARE gehouden openbare consultatie over mariene biotechnologie. De coördinator van ERA-MarineBiotech presenteerde de belangrijkste lessen getrokken uit de CSA Mariene Biotechnologie (de actie die het huidige ERA-NET heeft voorbereid) en andere initiatieven die de basis vormen van het vier jaar durende ERA-MarineBiotech project. Een eerste oproep tot het indienen van onderzoeksvoorstellen zal worden gelanceerd in de loop van 2014. Lees meer over de belangrijkste doelstellingen, werkpakketten en lancering van calls door ERA-MarineBiotech op

Link: www.marinebiotech.eu

[\[top\]](#)

4.2. Video over doel en belang van het JPI Oceans-initiatief

Het Joint Programming Initiative Healthy and Productive Seas and Oceans is een relatief nieuw coördinerend en integrerend platform dat openstaat voor alle Europese landen die willen investeren in gezamenlijk marien en maritiem onderzoek. Ondertussen zijn al 20 landen lid en wordt vooral ingezet op pilootacties rond het gebruik van monitoringsinfrastructuren, de ecologische aspecten van microplastics in het mariene milieu en ontginning in de diepzee. Wat dit initiatief nu precies inhoudt, welke rol het speelt en wat het belang ervan is voor het mariene en maritieme landschap wordt je in deze video duidelijk gemaakt door respectievelijk Europees Commissaris voor Onderzoek, Vlaams Minister voor Innovatie en Noors Minister voor Visserij.

In opdracht van de Vlaamse overheid krijgt het VLIZ het mandaat om het JPI Oceans-secretariaat te ondersteunen. Het VLIZ ontvangt jaarlijks een extra investeringssubsidie van het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) van de Vlaamse overheid om het secretariaat van JPI Oceans in Brussel te ondersteunen. Een som van 200 000EUR wordt jaarlijks besteed aan het aanwerven van twee voltijdse en één halftijdse medewerker en de ondersteuning van de operationele werking.

Link: [http://www.jpi-oceans.eu/prognett-jpi-](http://www.jpi-oceans.eu/prognett-jpi-oceans/Nyheter/New_JPI_Oceans_video_reaches_completion/1253993507692/p1253960389452)

[oceans/Nyheter/New_JPI_Oceans_video_reaches_completion/1253993507692/p1253960389452](http://www.jpi-oceans.eu/prognett-jpi-oceans/Nyheter/New_JPI_Oceans_video_reaches_completion/1253993507692/p1253960389452)

[\[top\]](#)

5.1. Scholen uitgenodigd om zeefilmpjes te maken naar aanleiding van Wereldoceanendag

Op 8 juni is het naar jaarlijkse gewoonte weer Wereldoceanendag. Onder auspiciën van Maria Damanaki, Europees commissaris Visserij en Maritieme zaken, organiseert Mundus Maris een scholenwedstrijd.

Scholen en jeugdgroepen wereldwijd worden uitgedaagd om hun visie op en bezorgdheden over de toestand van de wereldzeeën te vertalen in een kort filmpje of verhaal, waarna een selectieprocedure een winnaar zal aanduiden. De organisator, "Mundus maris", heeft als missie het herstel, behoud en duurzaam beheer van de zeeën, alsook het onderzoek te promoten. Hiermee wil ze een inhoudelijke onderbouwing bieden en artistieke initiatieven aanmoedigen die verband houden met de zee.

Link: www.mundusmaris.org

[\[top\]](#)

DISCLAIMER

VLIZINE heeft als doel informatie te verstrekken. Eventuele standpunten zijn die van de auteurs en stemmen niet noodzakelijk overeen met die van het VLIZ. Het VLIZ is niet verantwoordelijk voor enige schade opgelopen ten gevolge van foutieve of verkeerd geïnterpreteerde informatie in dit e-zine, noch voor de inhoud van websites waarnaar verwezen wordt. Uw adres opgenomen in onze e-zine rondzendlijst wordt niet aan derden doorgegeven zonder uw toestemming en wordt niet gebruikt voor commerciële doeleinden.

COPYRIGHT

Copyright © 2014 Vlaams Instituut voor de Zee. Delen uit dit e-zine mogen in andere publicaties worden overgenomen, maar uitsluitend met bronvermelding. Deze publicatie mag wel in haar geheel ter kennismaking worden doorgestuurd naar derden.

LID WORDEN VAN HET VLIZ KAN

Meer info vindt u op onze website.

WEBSITE

www.vliz.be

Tel. +32-(0)59-34 21 30

Fax +32-(0)59-34 21 31

<http://www.vliz.be>